

Νικόλαος Μέρτζας*

Το πολιτικό σύστημα ασθενεί βαριά

Τα εκλογικά αποτελέσματα του β' γύρου είναι σαφή. Διαλύουν μύθους και τεκμηριώνουν το επικρατούσα κλίμα των πολιτικών κομμάτων. Απέδειξαν ότι:

Πρώτον, η εκ προμελέτης αποχή των πολιτών και η συνειδητή επιλογή μυριάδων λευκών/ακύρων ψήφων ήταν γιγαντιαία στον πρώτο γύρο και έσπασε όλα τα ρεκόρ στον δεύτερο. Το μέγεθος της αποχής και των λευκών/ακύρων παρέβη το 60% των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων στις έξι από τις ένδεκα επίδικες περιφέρειες του β' γύρου και το 50% στις υπόλοιπες πέντε. Οι ένδεκα περιφέρειες εξέλεξαν με μόλις το 25% των εγγεγραμμένων και ορισμένοι με μόλις το 20%. Ανάλογη εικόνα παρουσιάστηκε και στους δύο μεζάνες Δήμους Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Τρεις περιφέρειες κρίθηκαν οριστικά: υπέρ της Ν.Δ. η Θεσσαλία για 3.861 ψήφους σε 383.170 ψηφοδέλτια και οι Ιόνιοι Νήσοι για 1.364 σε 97.166 ψηφοδέλτια και υπέρ του ΠΑΣΟΚ το Βόρειο Αιγαίο για 1.209 σε 97.913 ψηφοδέλτια. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης για 419 σε 113.745 ψηφοδέλτια.

Η λαϊκή αποδοκιμασία ήταν τόσο έντονη ώστε πέντε στους 11 περιφερειακούς εξέλεξαν κόνονια, σε σύγκριση με τον α' γύρο, χιλιάδες ψήφους ως εξής:

- Δυτική Ελλάδα μειόν 26.115
- Κεντρική Μακεδονία μειόν 15.031
- Δυτική Μακεδονία μειόν 10.057
- Ηπειρος μειόν 2.828
- Πελοπόννησος μειόν 697

Το συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα αποτυπώνει αδιάσειστα το σπασίμο των μύθων τουλάχιστον Ελλήνων: οργή εναντίον όλων των κομμάτων και γενικά κατάβληψη. Δεν είναι αποκλειστικά αντικυβερνητική η οργή. Διαφορετικά, η ψήφος θα ήταν θετική και όχι αρνητική. Θα πήγαινε μαζικά σε ένα αντικυβερνητικό κόμμα. Τώρα, όμως, οι πολίτες εγκατέλειψαν όποιο κόμμα ψήφισαν μόλις πέρσι. Και κατεψήφισαν κάθε άλλο κόμμα. Μόνον το ΚΚΕ απέτρεξε την εξαίρεση και σημείωσε άνοδο, η οποία όμως περιορίστηκε σε μόλις 71.000 ψήφους. Παρά τη στρατηγική του οργάνωση και πειθαρχία το Κομμουνιστικό Κόμμα δεν αποτελεί την κρίσιμη πολιτική μάζα. Αντίθετα, έως ότου δεκαπλασιάσει τα κέρδη του, λειτουργεί αντικυβερνητικά σαν ασφαλιστική δικλείδα του κατεστημένου. Εκτονώνει τον αγό για να μην εκραγεί το καζάνι. Αυτή τη στρατηγική παράμετρο παραλείπει ο Περισσός στην, κατά τα άλλα, ορθή ανάλυση του για όλες τις λαϊκές δυνάμεις του μετώπου.

Δεύτερον, ο λαός δεν θέλησε να καταψηφίσει το μνημόνιο ούτε να ρίξει την κυβέρνηση. Αν το ήθελε, τώρα το μνημόνιο και η κυβέρνηση θα βρίσκονταν στον τενακί των σκουπιδιών και θα είχε επικρατήσει κατά κράτος η Ν.Δ. ή το ΚΚΕ. Συνειδητά, όμως, ο μισός ελληνικός λαός μαζικά απέσχε: είτε ψήφισε άκυρο/λευκό επειδή πιστεύει ότι το μνημόνιο αποτελεί τον οδυνηρό αλλά μοναδικό δρόμο εθνικής σωτηρίας όπου μόνον η κυβέρνηση, παρά τα κραυγαλέα λάθη της, μας οδηγεί. Ούτε ένα από τα αντιπαλεύόμενα κόμματα ούτε καν τα επώδυνα μέτρα τον έπεισαν ότι πιστεύει λάθος και ότι υπάρχει άλλος δρόμος. Εξάλλου είναι φανερό αδύνατον να λειτουργήσει πολιτικό αντιμνημονιακό μέτωπο. Διότι μοναδική συγκολλητική ουσία του είναι καταφανώς ο κομματικός τυχοδιωκτισμός ετεροκλίτων κομμάτων που ταυτόχρονα επαγγέλλονται ιδεολογίες και πολιτικές εξ' αριστού ασήμβιτες μεταξύ τους, όπως Ν.Δ. - ΚΚΕ και ΚΚΕ - Κόμμα της Αριστεράς που έχουν αποσπασθεί από το μπλοκ τους Κομμουνιστικό Κόμμα με βαρύτερες άλλων κατηγορίες «προδοσίας».

Αυτά τα «αντιμνημονιακά» εφήμερα σπάγματα βιάζονται σοβαρά τους συμμάχους και εξ' αντικειμένου υπηρετούν την αντίπαλή τους κυβέρνηση.

Τρίτον, φυσική συνέπεια αυτού του αφύσικου αντιμνημονιακού μετώπου είναι το εκλογικό αποτέλεσμα. Παρά την «αντιμνημονιακή» αντικυβερνητική ρητορική της Αριστεράς και της Κεντροδεξιάς, η κυβερνητική παράταξη δεν απομονώθηκε. Αντίθετα στον β' γύρο χιλιάδες αποδοί της «αντιμνημονιακής» Αριστεράς, όπως οικαλόγοι, συνταξιούχοι, συνταξιούχοι, ανανεωτές κ.λπ., ψήφισαν μαζικά τους «μνημονιακούς» κυβερνητικούς υποψηφίους στις περιφέρειες και στους δήμους.

Η κλίση απέδειξε ότι τις ανεκτίμητες στρατηγικές εφεδρείες του ΠΑΣΟΚ την πιο κρίσιμη ώρα αποτελούν όσοι «αντίπαλοι» ρητορεύουν εναντίον του από τα αριστερά του. Στον β' γύρο ο κυβερνητικός υποψήφιος κέρδισε επιπλέον ψήφους ως εξής:

- 177.976 στην Αττική ενώ τα έγκυρα ψηφοδέλτια μειώθηκαν κατά 189.550
- 67.639 στην Κεντρική Μακεδονία ενώ τα έγκυρα ψηφοδέλτια μειώθηκαν κατά 202.567
- 7.999 στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη ενώ τα έγκυρα ψηφοδέλτια μειώθηκαν κατά 31.350
- 16.452 στη Θεσσαλία ενώ τα έγκυρα ψηφοδέλτια μειώθηκαν κατά 39.763
- 4.199 στο Βόρειο Αιγαίο ενώ τα έγκυρα ψηφοδέλτια μειώθηκαν κατά 12.920
- 22.404 στον Δήμο Αθηναίων ενώ τα έγκυρα ψηφοδέλτια μειώθηκαν κατά 18.550
- 10.484 στον Δήμο Θεσσαλονίκης ενώ τα έγκυρα ψηφοδέλτια μειώθηκαν κατά 9.726 (και εξέλεξε με διαφορά 400 ψήφους).

Τέτατον, τα αποτελέσματα κατέστησαν προφανές ότι η Κεντροαριστερά, ενώ διαδέχεται εν δυνάμει ερσημοί στα αριστερά της διεμβολίζει ταυτόχρονα και από τα δεξιά τις την «αντιμνημονιακή» Κε-

ντροδεξιά στον μεσαίο κύριο, όπου πολλοί αιετοί επιχειρηματίες, έμποροι, επιστήμονες, διανοούμενοι, ιδιωτικοί υπάλληλοι κ.α. φοβούνται σοβαρά την αντικρατική «αντιμνημονιακή» ρητορική της Ν.Δ. Απέδειξαν επίσης οι εκλογές ότι δεν ωφέλησαν σε τίποτε τη Ν.Δ. οι ευκαιριακές συμμαχίες στα δεξιά της με τον ΛΑΟΣ, έστω αθέλιτες αλλά πάντως αποδεκτές, διά της βοήθειας σιωπής στον β' γύρο.

Οι υποψηφίους της Ν.Δ. στην Κεντρική Μακεδονία και στη Δυτική Μακεδονία έχασαν δεκάδες χιλιάδες ψήφους στον β' γύρο όπου ο «σύμμαχος» ΛΑΟΣ δέχθηκε 64.236 και 4.619 ψήφους αντίστοιχα. Στη Θεσσαλία ο υποψήφιος της Ν.Δ. αύξησε τη δύναμή του κατά 3.811 μόνον ψήφους, ενώ ο ΛΑΟΣ είχε λάβει 19.592 ψήφους. Τον αιώλιο διεμβολισμό της Κεντροδεξιάς πέτυχε στην Πελοπόννησο η κυβέρνηση με υποψήφιο της πρώην βουλευτή της Ν.Δ. Ο υποψήφιος της Ν.Δ. έλαβε 12.828 ψήφους λιγότερους απ' όσες είχε στον α' γύρο, ενώ ο αρχηγός της Ν.Δ., οι δύο αντιπρόεδροί της και ο γραμματέας της είναι Πελοποννήσιοι.

Εξάλλου, γνωστά στελέχη της Ν.Δ. κατήλθον ανεξάρτητα εναντίον του δικού τους κόμματος στη Μακεδονία και εξέλεξαν πανηγυρικά δήμαρχοι στις Σέρρες, στην Καστοριά, στην Πτολεμαίδα, στη Νέα Χάλκηδονα, στο Αιγάριο κ.α. Οι Δήμοι Αθηνών και Θεσσαλονίκης, άμαρτα κάστρο της Ν.Δ. επί 24 χρόνια, έπεσαν. Ανεξάρτητος, επίσης, εξέλεξε δήμαρχος Πατρών εναντίον του υποψηφίου του ΠΑΣΟΚ στο φέουδο της δυναστείας Παπανδρέου.

Τα ποσοστά, για να παραφράσουμε τον Ταύτην, είναι η ασφαλέστερη μέθοδος για να τρε κανείς τα μεγαλύτερα φέματα. Τα χρησιμοποιούν όλα τα κόμματα για να δείξουν ότι εξακολουθούν να κατέχουν σημαντική έως και δεσποτάζουσα θέση στην πολιτική συνείδηση του ελληνικού λαού. Κρίβουν όμως το στατιστικό γεγονός ότι το ποσοστό αντιπροσωπεύουν κάθε φορά έναν συγκεκριμένο αριθμό

εγκύρων αποκλειστικά ψηφοδελτίων τα οποία μειώνονται δραματικά σε κάθε επόμενες εκλογές. Τον εκάστοτε νικητή δεν αναδεικνύει η εκλογική δύναμη του αλλά αποκλειστικά η καταβαράθρωση του αντιπάλου.

Με τον ίδιο αριθμό ψηφοφόρων το ΠΑΣΟΚ συνειρήνη το 2004 αλλά το 2009 θριάμβευσε με διαφορά 10,5 εκατοστιαίων μονάδων επιπλέον απ' όσα η Ν.Δ. έχασε τότε 700.000 ψηφοφόρους του 2007. Φέτος στον α' γύρο των περιφερειακών το ΠΑΣΟΚ διατήρησε την πρώτη θέση πανελλαδικά αλλά το εγκατέλειψε αν 1.100.000 περσινού ψηφοφόρου του. Η Ν.Δ., αντιπαλεύεται στα, μείωσε δραματικά τη διαφορά της με το ΠΑΣΟΚ από 10,5 σε 2 εκατοστιαίες μονάδες, αλλά έχασε 550.000 ψηφοφόρους του 2009, οπότε είχε σημειώσει τη μεγαλύτερη πτώση από την ίδρυσή της, το 1974! Φέτος η Ν.Δ. συγκέντρωσε 1.710.000 ψηφοφόρους: τους λιγότερους της ιστορίας της. Τα τελευταία τρία μόνον χρόνια την εγκατέλειψαν 1.250.000! Αν συναθροιστούν και οι 1.100.000 απολεσθέντες ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ, τότε το πιο μεγάλο κόμμα στην Ελλάδα, με 2.350.000 «παοισούς», είναι το Κόμμα της Απικαλίας. Η φρόνη απεικονίζεται το κενό. Αλλά ποια πολιτική δύναμη ή μεταβολή μπορεί να το αναπληρώσει; Πότε και πώς; Ελαβαν, άραγε, οι πολιτικοί το πολιτικό μήνυμα; Συνειδητοποιούν ότι ιστορικά η εθνική κρίση αποτελεί εν δυνάμει και τη μήτρα της εθνικής αναγέννησης; Είναι πρόθυμοι και καινοί να ανταποκριθούν;

«Ο τρόπος και ο ύστατος». Ξέρουν, όμως, τι σημαίνει Πάντως ο λαός διεμήνυσε καθαρά ότι, στην καλύτερη περίπτωση, το πολιτικό σύστημα ασθενεί βαριά. Χάνει τη νομιμοποίησή του επειδή έχασε την πολιτική αποστολή του και, φυσικά, το ήθος του.

* Ο κ. Ν. Ι. Μέρτζας είναι δημοσιογράφος και συγγραφέας, πρόεδρος της Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών